Joi, 7 octombrie 2021

P9_TA(2021)0418

Cazul lui Paul Rusesabagina în Rwanda

Rezoluția Parlamentului European din 7 octombrie 2021 referitoare la cazul lui Paul Rusesabagina din Rwanda (2021/2906(RSP))

(2022/C 132/15)

Parlamentul European,

— având în vedere rezoluțiile sale anterioare, mai ales cea din 11 februarie 2021 referitoare la Rwanda, cazul lui Paul Rusesabagina ([1]),

— având în vedere Declarația universală a drepturilor omului,

— având în vedere Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice, ratificat de Rwanda în 1975,

— având în vedere Carta africană a drepturilor omului și ale popoarelor,

— având în vedere Principiile și orientările referitoare la dreptul la un proces echitabil și la asistență juridică în Africa,

— având în vedere Convenția ONU împotriva torturii și altor pedepse ori tratamente cu cruzime, inumane sau degradante,

— având în vedere regulile minime ale ONU privind tratamentul deținuților (regulile Nelson Mandela), revizuite în 2015,

— având în vedere Declarația de la Kampala privind condițiile de detenție din Africa,

— având în vedere raportul din 25 martie 2021 privind Rwanda realizat de Grupul de lucru al Consiliului pentru Drepturile Omului al Organizației Națiunilor Unite pentru evaluare periodică universală,

— având în vedere declarațiile comunității internaționale care condamnă neregulile și denunță absența proceselor echitabile în Rwanda, inclusiv ale guvernului belgian, Departamentului de Stat al SUA și guvernului Regatului Unit,

— având în vedere declarațiile Federației Barourilor Europene, Centrului pentru drepturile omului al Asociației Baroului American și ale mai multor organizații recunoscute de apărare a drepturilor omului,

— având în vedere Acordul de la Cotonou,

— având în vedere Constituția Rwandei,

— având în vedere instrumentele ONU și ale Comisiei Africane în materie de drepturile omului și ale popoarelor,

— având în vedere Convenția de la Viena privind relațiile consulare din 1963,

— având în vedere articolul 144 alineatul (5) și articolul 132 alineatul (4) din Regulamentul său de procedură,

A. întrucât, la 29 septembrie 2021, Paul Rusesabagina, apărător al drepturilor omului, cetățean belgian și rezident al SUA a fost condamnat la 25 de ani de închisoare de Camera pentru infracțiuni internaționale și transfrontaliere a Înaltei Curți din Rwanda, în urma arestării sale la Kigali la 31 august 2020; întrucât dl Rusesabagina a fost condamnat în temeiul a nouă capete de acuzare legate de terorism și tras la răspundere penală pentru activități atribuite Mișcării Rwandeze pentru Schimbare Democratică/Frontului Eliberării Naționale (MRCD-FLN), o coaliție a partidelor politice de opoziție și aripa militară a acesteia;

([1]) Texte adoptate, P9_TA(2021)0055.

B. întrucât arestarea dlui Rusesabagina în august 2020 a fost arbitrară, efectuată sub pretexte false și a presupus un transfer ilegal în Rwanda, dispariția forțată și detenția fără nicio formă de comunicare; întrucât nu a fost prezentat niciun mandat pentru arestarea sa în conformitate cu cerințele articolul 37 din Codul de procedură penală al Rwandei din 2019 și nu a fost prezentată nicio declarație de acuzare până la condamnarea sa, încălcându-se articolul 68 din Codul de procedură penală al Rwandei; întrucât dl Rusesabagina a declarat public în mai multe rânduri că nu se poate întoarce în țara sa natală de teama unor represalii;

C. întrucât ministrul justiției din Rwanda, Johnston Busingye, a recunoscut rolul guvernului în dispariția forțată și transferul dlui Rusesabagina din august 2020, în plata zborului cu care s-a efectuat transferul și încălcarea dreptului dlui Rusesabagina la un proces echitabil; întrucât, la 10 martie 2021, instanța a hotărât că transferul dlui Rusesabagina este legal și că acesta nu a fost răpit;

D. întrucât, la pronunțarea verdictului, au fost anunțate dovezi suplimentare care nu fuseseră audiate anterior de instanță sau prezentate în cursul procesului cu privire la acuzația că dl Rusesabagina a colectat fonduri pentru grupul armat FLN; întrucât unele dintre probele citate au rezultat din declarații despre care dl Rusesabagina susține că au fost făcute sub constrângere și fără consiliere;

E. întrucât echipa de avocați a dlui Rusesabagina, care l-a reprezentat inițial, nu a fost la alegerea sa și întrucât avocații aleși la care a avut acces în cele din urmă începând din aprilie 2021 au fost împiedicați să se întâlnească cu el, ceea ce contravine articolul 68 din Codul de procedură penală al Rwandei;

F. întrucât s-a raportat că starea de sănătate a dlui Rusesabagina în detenție este extrem de îngrijorătoare, deoarece acesta este un supraviețuitor al cancerului și suferă de o afecțiune cardiovasculară; întrucât, potrivit avocaților săi, acesta a ratat două teste de depistare a cancerului, iar autoritățile penitenciare i-au refuzat accesul la medicamentele cu prescripție medicală furnizate de medicul său belgian, ceea ce i-a provocat suferințe psihice și fizice, încălcând articolele 12 și 14 din Constituția Rwandei privind dreptul la viață, dreptul la integritate fizică și protecția împotriva tratamentelor inumane sau degradante;

G. întrucât, în septembrie 2020, autoritățile ruandeze nu au informat autoritățile belgiene cu privire la arestarea dlui Rusesabagina, în conformitate cu principiul consacrat în dreptul internațional privind asistența consulară; întrucât Serviciul corecțional din Rwanda (RCS) a accesat comunicările și documentele juridice schimbate între dl Rusesabagina și avocații săi; întrucât ministra belgiană a afacerilor externe a trimis mai multe note verbale omologului său ruandez, solicitând respectarea drepturilor dlui Rusesabagina, dar guvernul ruandez a refuzat fiecare cerere;

H. întrucât, în iulie 2021, s-a raportat că autoritățile ruandeze au utilizat spyware-ul Pegasus al Grupului NSO pentru a viza, potențial, peste 3 500 de activiști, jurnaliști și politicieni; întrucât, potrivit unei analize criminalistice a telefonului Carinei Kanimba, fiica dlui Rusesabagina, spyware-ul a fost utilizat, de asemenea, pentru a infecta telefonul acesteia; întrucât autoritățile ruandeze au negat acest lucru;

I. întrucât Rwanda este semnatară a Acordului de la Cotonou, care prevede că respectarea drepturilor omului constituie un element esențial al cooperării dintre UE și Organizația statelor din Africa, zona Caraibilor și Pacific; întrucât consolidarea statului de drept și a drepturilor omului sunt principalele domenii prioritare ale programării UE pentru Rwanda;

J. întrucât cea de a doua reuniune ministerială dintre Uniunea Africană și UE va avea loc la Kigali în perioada 25-26 octombrie 2021;

1. reamintește guvernului ruandez obligația pe care o are de a garanta drepturile fundamentale, inclusiv accesul la justiție și dreptul la un proces corect, așa cum se prevede în Carta africană a drepturilor omului și popoarelor și în alte instrumente internaționale și regionale privind drepturile omului, inclusiv Acordul de la Cotonou, în special articolele 8 și 96;

2. subliniază că Rwanda trebuie să protejeze independența sistemului său judiciar și să o susțină în întreaga sa constituție și legislație, deoarece este de datoria tuturor instituțiilor guvernamentale și a altor instituții să respecte independența sistemului judiciar;

3. reamintește că extrădarea oricărui suspect către o altă țară ar trebui să aibă loc numai prin intermediul unor proceduri de extrădare cu supraveghere independentă ca să se garanteze legalitatea cererii de extrădare și să se asigure că dreptul persoanei suspectate la un proces echitabil este pe deplin garantat în țara solicitantă;

4. condamnă, prin urmare, cu fermitate arestarea, detenția și condamnarea ilegală a lui Paul Rusesabagina, care încalcă dreptul internațional și dreptul ruandez; consideră că cazul dlui Rusesabagina este un exemplu tipic al încălcărilor drepturilor omului în Rwanda și pune sub semnul întrebării corectitudinea verdictului, care se pare că nu a dispus de garanții pentru un proces echitabil, în conformitate cu cele mai bune practici internaționale în materie de reprezentare, cu dreptul de a fi ascultat și cu prezumția de nevinovăție;

5. solicită eliberarea imediată a dlui Rusesabagina din motive umanitare și repatrierea acestuia, fără a aduce atingere vinovăției sau nevinovăției sale; solicită ca Delegația UE în Rwanda și reprezentanțele diplomatice ale statelor membre să transmită cu fermitate această solicitare în schimburile lor cu autoritățile ruandeze;

6. invită guvernul ruandez să garanteze, în toate circumstanțele, integritatea fizică și starea psihologică bună a dlui Rusesabagina și să îi permită acestuia să își ia medicamentele obișnuite; insistă asupra faptului că guvernul ruandez trebuie să respecte dreptul guvernului belgian de a oferi asistență consulară dlui Rusesabagina pentru a-i asigura sănătatea și accesul adecvat la apărare;

7. regretă situația generală a drepturilor omului în Rwanda și, în special, persecutarea specifică a vocilor disidente; condamnă procesele motivate politic și urmărirea în justiție a adversarilor politici; îndeamnă autoritățile ruandeze să asigure separarea puterilor, în special independența sistemului judiciar;

8. invită Serviciul European de Acțiune Externă, Comisia și Reprezentantul Special al UE pentru drepturile omului să consolideze dialogul privind drepturile omului cu Rwanda la cel mai înalt nivel în cadrul articolului 8 din Acordul de la Cotonou, pentru a se asigura că țara își respectă angajamentele bilaterale și internaționale; subliniază că, în contextul activității în materie de dezvoltare internațională în Rwanda, ar trebui să se acorde prioritate într-o măsură mult mai mare drepturilor omului, statului de drept, guvernării transparente și deschise sugestiilor;

9. solicită Comisiei să revizuiască în mod critic sprijinul acordat de UE guvernului ruandez și instituțiilor de stat pentru a se asigura că acesta promovează pe deplin drepturile omului și că nu are repercusiuni negative asupra libertății de exprimare și de asociere, a pluralismului politic, a respectării statului de drept și a unei societăți civile independente;

10. încredințează Președintelui sarcina de a transmite prezenta rezoluție Consiliului, Comisiei, Vicepreședintelui Comisiei / Înaltului Reprezentant al Uniunii pentru afaceri externe și politica de securitate, reprezentantului special al UE pentru drepturile omului, președintelui Republicii Rwanda, președintelui Parlamentului din Rwanda și Uniunii Africane și instituțiilor sale.